

Joint-ventures in Romania

Societatile mixte cu participare straina sunt o consecinta a internationalizarii afacerilor. Raspandirea lor a fost stimulata de cel putin doua tendinte: prima, de natura economica, are in vedere consolidarea capacitatii concurentiale prin valorificarea zonelor geografice cu resurse bogate si ieftine, a doua, mai recenta, rezulta din actiunea in sinergie a factorilor cu tendinta de globalizare a economiei mondiale. "Joint ventures" constituie structuri organizatorice internationale cu rol de integrare a principalilor poli economici planetari actuali: America, Asia si Europa.

Romania, desi este conexasa, geografic si spiritual, de polul european, a intrat si in sfera de interes a investitorilor americani si asiatici.

Primele societati mixte s-au infiintat dupa 1973, in conditii legislative, considerate restrictive pentru patrunderea capitalului strain. Legislatia, atunci in vigoare, permitea construirea de "joint ventures" in domeniile: productiei industriale si agricole, ale activitatii de constructii, transporturi, comert, cercetare tehnico-stiintifica si servicii. Conditiiile de infiintare erau stipulate, in detaliu, prin Contractul comun de constituire, organizare si functionare a societatii mixte. Legea stipula ca "participarea partii romane la patrimoniul acestor societati este de 51%". limitand participatiunea straina la maximum 49%.

Cu toate restrictiile de natura economica, la care s-au adaugat si alte bariere specifice regimului comunist, pana in 1989, au functionat pe teritoriul Romaniei un numar de sase societati mixte. Printre primele a fost societatea romano-americană ROMCONTROL DATA, in domeniul productiei informatice, infiintata pe baza Decretului 428/1973.

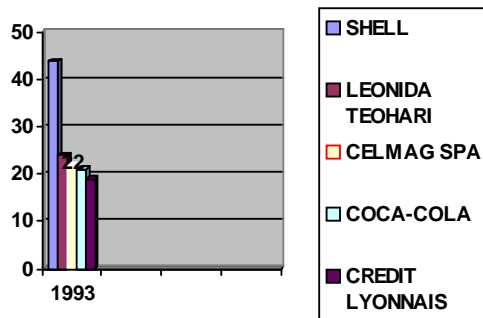
Pe aproximativ aceleasi coordonate organizatorice au fost infiintate si alte societati romano-straine cu parteneri italieni, vest-germani, francezi, japonezi, evident cu alte optiuni asupra conducerii directe a unor activitati. In acest sens mentionam societatile: RIFIL, RESITA-RENK, OLTICIT, ELAROM, ROLISHIP.

Dupa 1989 prin Decretul de lege nr.96/1990 privind unele masuri pentru atragerea investitiei de capital strain, apoi prin legea 35/1991 privind regimul investitiilor straine, Romania s-a asezat cu legislatia domeniului la nivelul unor inalte standarde stimulative. Se asigura investitorilor straini facilitati si garantii ce le permit folosirea integrala si nelimitata a rezultatelor. Analiza volumului si structurii investitiilor straine, in Romania anilor '90, releva ca investitorii au venit in doua valuri succesive, cu forta de penetrare semnificativ diferita.

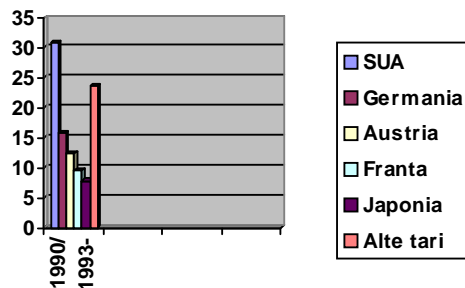
Primul val investitional este cel din anii 1990/1991, cand au fost inregistrate mii de societati mixte in domeniul comertului, dar fara un aport substantiel de capital. Capitalul, de cateva zeci de milioane de dolari, provenea din tari precum: Turcia, Siria, Iordania, Liban, Ungaria, Grecia.

Al doilea val este cel din anii 1992/1993, cand capitalul strain a patruns cu o forta superioara, vizand, pe langa comert, domeniile productiei si comunicatiilor. Investitorii au provenit, cu deosebire, din tari apartinatoare polilor economici europeni si americani. La jumatatea lunii mai 1993, la Agentia Romana de Dezvoltare erau inregistrate 24679 de societati cu capital strain avand investitii in

valoare de 656,2 milioane dolari,proveniti din 56 de tari.La finele lui decembrie 1993 erau inregistrate 29127 de societati cu capital strain.Firmele straine cu cel mai mare aport de capital(milioane dolari) intr-o societate mixta in Romania erau:SHELL (Olanda)-44;LEONIDA TEOHARI (Canda)-24;CELMAG SPA (Italia)-22;COCA-COLA (SUA)-21;CREDIT LYONNAIS (Franta)-19.

Pentru a avea o imagine comparativa asupra semnificatiei volumului investitiilor straine in Romania in preimii trei ani ai tranzictiei la economia de

piata,consemnam ca,in Ungaria,numai in decursul anului 1991 s-au investit din exterior 1,7 miliarde dolari.In perioada 1990/1993,in economia ungara s-au acumulat investitii in valoare de aproximativ 4 miliarde de dolari,desi erau inregistrate numai 13500 de societati mixte.Provenienta investitorilor majori in aceasta tara era dupa cum urmeaza:30,8% SUA;15,9% Germania;12,4% Austria;9,4% Franta;7,8% Japonia si 23,7% din alte tari:Canada,Elvetia,Italia,Coreea de Sud,si altele.

Ungaria 1990/1993:

Succesul ungar se explica prin conditiile favorabile acordate de legislatie investitorilor potentiali cu aport minim de capital de aproximativ 200000 de dolari.Analistii occidentali sustin ca la caestea se adauga si conditiile stabilitatii politico-economice,respectiv faptul ca Ungaria a reusit sa adune in jurul sau intreaga diuaspora si sa-si aduca sistemul bancar si de telecomunicatii la nivelul performantelor occidentale.

Polonia,tara care a inceput prima reforma prin terapia de soc,a ramas in urma performantelor maghiare,dar calitativ,si aceasta tara,a devansat Romania.In perioada comaparata (3 ani) investitiile straine in economia poloneza,au atins suma de 1 miliard de dolari,fiind inregistrate numai 6000 de societati mixte.In acest caz,analistii sustin ca investitorii,mai ales cei americani,au manifestat o anumita teama fata de o posibila instabilitate politica in aceasta zona.

Incepand cu anii 1994/1995 cu aportul semnificativ al polului asiatic,economia romaneasca a intrat sub incidenta celui de-al treilea val investitional.Astfel,grupul industrial “Daewoo Motor Co.”,al treilea mare de automobile sud-coreean,a decis sa investeasca in Romania.In 1994,prin asocierea S.C.”Automobile” si “Daewoo”,a fost constituita societatea mixta romano-sud-coreeana “RODAE” Automobile S.A.Concernul sud-coreean a venit in Romania cu un capital initial de 156 de milioane de dolari,urmand ca,pana la sfarsitul deceniului,sa fie finalizata investitia de aproximativ 1 miliard de dolari.Strategia de dezvoltare a acestei societati mixte include producerea,in uzina de la Craiova,a 200000 de automobile.

A debutat astfel si pentru Romania o noua era investitionala cu “Joint ventures” organizate pe noi principii structurale:dinspre impresionant spre semnificativ,de la cantitate inspre calitate.

Dupa “Strategii manageriale de firma”- Ovidiu Nicolescu,Ed. Economica 1996